

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	26.4.2004
Tekijä(t)	Tommi Runsamo	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	116
Otsikko	IAS 39 – Raportointi Suomessa vuonna 2002 sekä rahoitusinstrumentteja koskevaa vertailua suomalaiseen käytäntöön ja US GAAP:iin		
Ohjaaja(t)	Hannu Schadewitz ja Mikko Kepsu		

Tiivistelmä

Tutkielman tarkoituksena on ollut kartoittaa suomalaisten pörssiyritysten rahoitusinstrumentteja koskevaa IAS – raportointia. Tutkimusongelma on määritelty seuraavasti: Mikä on suomalaisten pörssiyritysten IAS:n rahoitusinstrumentteja koskevan raportoinnin yleisyys ja kuinka hyvin säädöksiä noudatetaan? Raportoinnin yleisyydellä tarkoitetaan tässä sitä, kuinka moni tähän tutkimukseen valituista kohdeyrityksistä raportoi rahoitusinstrumentteja koskevia tilinpäätöstietojaan IAS:n vaatimusten mukaan. Tutkimusongelman selvittämiseksi käydään läpi IAS 39 –standardin sisältöä. Tutkielmassa on myös verrattu yleisellä tasolla IAS:ia, suomalaista nykykäytäntöä sekä US GAAP:ia toisiinsa. Tämän vuoksi myös suomalaista rahoitusinstrumentteja koskevaa normistoa sekä US GAAP:n vastaavaa tullaan käsittelemään ennen vertailun suorittamista.

IAS 39 –standardia on tarkasteltu vuoden 2001 virallisen ohjeistuksen sekä kirjallisuuteen perustuen. Suomalaista rahoitusinstrumentteja koskevaa käytäntöä on tuotu esille muun muassa kirjanpitolain ja –asetuksen sekä Kirjanpitolautakunnan ohjeiden avulla. US GAAP:iin perustuvia vastaavia määräyksiä ja ohjeistuksia on käsitelty yhdysvaltalaisiin standardeihin sekä aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen nojaten.

Kolmea tarkasteltua käytäntöä on verrattu toisiinsa ja havaittu, että etenkin suomalainen käytäntö poikkeaa olennaisesti kahdesta muusta. Suurimpina eroina voidaan pitää käyvän arvon käyttämisen puuttumista erien arvostamisessa sekä sitä, että johdannaisia ei Suomessa poikkeuksia lukuun ottamatta kirjata yritysten taseisiin. Myös suojauslaskentaa koskeva normisto puuttuu kokonaan suomalaisesta käytännöstä. Myös IAS:n ja US GAAP:n rahoitusinstrumentteja koskevien säännösten välillä on eroja, mutta kokonaisuudessaan käytännöt ovat samankaltaisia. Keskeisimpinä eroina voidaan pitää IAS:n mahdollistamaa portfoliosuojausta ja US GAAP:n vaatimaa suojauksen yksilöitävyyttä. Tutkielman empiirisessä osassa on ollut tarkasteltavana 60 yrityksen tilinpäätökset vuodelta 2002. Näistä ainoastaan kolme oli raportoinut kokonaisuudessaan IAS:n vaatimusten mukaisesti ja yksi osittain. Yritykset olivat Nokia, Stora Enso, TeliaSonera ja Kemira. Raportointivaatimuksen tutkuskohhteita oli lähes 40. Tilinpäätöstietojen analysoinnin jälkeen voitiin todeta, että Nokian tiedot sisälsivät määrällisesti eniten raportoituja asioita. Laadukkainta informaatio oli kuitenkin Stora Enson tilinpäätöksessä, jossa apuna kirjallisten selvitysten tukena oli usein hyvin informatiivisia taulukoita. Myös TeliaSonera oli usein käyttänyt erittäin hyödyllisiä taulukoita. Kemiran tilinpäätöstiedot olivat IAS 39:n kannalta tarkasteltuna heikoimmat, sillä useita vaadittavia tietoja ei raportoitu.

Asiasanat	IAS 39, IAS 32, Rahoitusinstrumentit, Tilinpäätösinformaatio, US GAAP
Muita tietoja	